

Arhivi i škole: negovanje i razvijanje odnosa prema kulturnoj baštini

DANIJELA BRANKOVIĆ, DR.

higher archivist, Archives of Vojvodina, Dunavska 35, 21000 Novi Sad, Serbia
e-mail: danijela.b@arhivvojvodine.org.rs; brankovic.danijela9@gmail.com

Archives and Schools: Building and Developing Relationship of Cultural Heritage

ABSTRACT

This article presents the value of the archive education for competency-based learning and the development of a reflective and self-reflexive awareness of history, areas where schools have left out curriculum demands. Schools can find strong partners in archives: Archivists are specialists in the history of a home town and home region and work with original sources. Together, archives can promote school education of history and research skills of students. The archive students and researchers can work with authentic sound, images and text documents and learn their characteristics such as old familiar typefaces. In this way, they experience direct and unobstructed access to the past. Past events can become alive and give specific examples. Many documents stored in archives cover a wide range of issues, such as history, literature, industry, law, administration, politics or the educational opportunities to be taught in different subjects. In Serbia the lack of archives and schools cooperation is present. To make this process of cooperation streams clearly, the archives should made the program for this activity. It would define the pedagogical function of archival institutions.

Archivi e scuola: costruire e sviluppare relazioni di patrimonio culturale

SINTESI

Il presente articolo presenta il valore dell'educazione archivistica per un'acculturazione basata sulle competenze e lo sviluppo di una riflessiva ed autoriflessiva coscienza della storia, aree dove la scuola ha lasciato fuori le richieste curricolari. La scuola può trovare forti partner negli archivi: gli archivisti sono specialisti di storia locale e regionale, e lavorano con le fonti originali. Assieme, gli archivi possono promuovere l'educazione scolastica della storia e le abilità di ricerca degli studenti. Gli studenti di archivistica ed i ricercatori possono lavorare con suoni, immagini e testi documentali originali, ed imparare le loro caratteristiche. In questo modo, essi fanno esperienza diretta ed accedono liberamente al passato. Gli eventi del passato possono diventare vivi e dare specifici esempi. Molti documenti conservati negli archivi coprono una vasta gamma di argomenti, quali storia, letteratura, industria, legge, amministrazione, politica, od opportunità educazionali da venir insegnate in differenti soggetti. In Serbia è presente una mancanza di cooperazione fra archivi e scuola. Per rendere questo processo di cooperazione fluido, gli archivi dovrebbero programmare questa attività. Ciò definirebbe la funzione pedagogica delle istituzioni archivistiche.

Arhivi in šole: negovanje in razvijanje odnosa do kulturne dediščine

IZVLEČEK

Avtorica v članku predstavlja poskus sodelovanja arhivov in šol kot potencialnih partnerjev pri izobraževanju mladih generacij s ciljem negovanja kulturne dediščine, kot tudi pri oblikovanju zavesti o potrebi ohranjanja zgodovinskih dejstev. Šole pri tem lahko tesno sodelujejo z arhivi. Arhivistji so strokovnjaki za zgodovino domačega kraja in domače regije, pri tem pa delajo z originalnimi viri, ki omogočajo neoviran dostop do preteklosti. Veliko gradiva, ki ga hranijo arhivi se nanaša na različna področja, kot so npr. zgodovina, književnost, industrija, pravo, politika itd. Šole v Srbiji v svojih programih pogosto zapostavljajo arhive, muzeje in knjižnice kot potencialne partnerje pri izobraževanju šolske mladine. Arhivi in šole bodo postali partnerji pri izobraževanju mladih le v primeru, ko bodo oboji spoznali priložnosti, ki jih ponuja dolgotrajno interaktivno sodelovanje. V Srbiji je trenutno to sodelovanje pomanjkljivo. Da bi se ta proces medsebojnega sodelovanja odvijal neovirano, bi morali arhivi izdelati program takšnega sodelovanja, v katerem bi definirali pedagoško funkcijo arhiva.

Arhivi i škole: negovanje i razvijanje odnosa prema kulturnoj baštini

APSTRAKT

Rad predstavlja pokušaj predstavljanja arhiva i škola kao potencijalnih partnera u obrazovanju mladih generacija u cilju negovanja kulturne baštine, ali i izgradnje svesti o potrebi očuvanja istorijskih tekovina. Škole mogu postati jaki partneri u sferi obrazovanja: arhivisti su stručnjaci za istoriju i rad sa originalnim izvorima, koji omogućuju nesmetan pristup prošlosti. Mnoga dokumenta u arhivu pokrívaju širok spektar pitanja kao što su istorija, književnost, industrija, pravo i politika i slično. Škole u Srbiji često u svojim planovima i programima izostavljaju arhive, muzeje i biblioteke kao potencijalne partnere u edukaciji školske omladine. Arhivi i škole postaće jaki partneri u edukaciji mladih, samo ako obe strane prepoznaju šanse koje nudi jedna dugotrajna interaktivna saradnja. U Srbiji je trenutno prisutna nedovoljna saradnja arhiva i škola. Da bi se ovaj proces međusobne saradnje odvijao nesmetano, u arhivima treba izraditi program za ovakav vid delatnosti. Programom bi se definisala pedagoška funkcija arhivskih ustanova.

UVODNE NAPOMENE

Mesto arhiva u našem društvu nije na zavidnom nivou, te se mnogima čini da još nije u potpunosti jasna njegova uloga u društvu i javnosti. Arhivi se često posmatraju kao dosadna i preozbiljna mesta, na kojima ponekad može da se vidi i nešto interesantno. Svakim danom je sve neophodnije redefinisati ulogu arhiva u našem društvu. Arhiv mora da se razvija u skladu s duhom vremena i da nudi mogućnost izbora. Novi položaj arhiva podrazumeva savremeno upravljanje i svest o potrebama korisnika arhivske građe. Modernizacija arhivskih ustanova kod nas u odnosu na evropska dešavanja, kasnila je skoro jednu deceniju. Razlozi za to su prvenstveno ekonomske prirode, ali i brojni drugi razlozi tehničko-tehnološke ili političke prirode.

Često se pominje da je jedan od ciljeva arhiva, pored toga da čuva arhivsku građu i taj da privuče što veći broj posetilaca i korisnika arhivske građe. Da bi to bilo moguće, neophodno je da postoji, s jedne strane, jasna marketinška strategija u smislu organizovanja delatnosti arhiva (npr. koje će teme biti obrađivane tokom godine), a s druge strane adekvatna ponuda, odnosno programi. Pored toga važno je i angažovanje zaposlenih koji rade na promociji arhivskih aktivnosti i kulturno-prosvetne delatnosti arhiva. Rad s posetiocima i korisnicima arhivskih usluga mora da bude prilagođen ciljnoj ali i starosnoj grupi i njenim interesovanjima. To podrazumeva, pre svega, istraživanje potreba posetilaca i uskladivanje adekvatnog načina za predstavljanje i tumačenje tema iz prošlosti.

Naši arhivi imaju danas veliku odgovornost i dužnost da prouče i shodno mogućnostima prime-ne iskustva evropskih i svetskih arhiva i drugih srodnih ustanova u pogledu traženja modernijeg pristupa, ali i negovanja i razvijanja odnosa prema kulturnoj baštini. Savremeni pravac razvoja arhivske struke kao i sve brži protok informacija otvara široku mogućnost saradnje i usvajanja iskustava drugih arhiva i srodnih ustanova u zemlji i inostranstvu, što nam opet nudi mogućnost novih rešenja u cilju modernijeg pristupa arhivu.

Povezivanje arhivske delatnosti sa školama predstavlja relativno novu praksu u našoj struci. Ovaj rad pokušava da predstavi arhive i škole kao **potencijalne partnera u obrazovanju mladih generacija** u cilju negovanja kulturne baštine, ali i izgradnje svesti o potrebi očuvanja istorijskih tekovina.

ARHIVI I ŠKOLE - „PARTNERI BUDUĆNOSTI“

Arhivske ustanove i škole u Srbiji do sada pokazuju nedovoljnu saradnju. Korišćenje arhivske građe za potrebe obrazovanja još uvek nije na nivou mogućnosti i potreba. Da bi kulturno-obrazovna delatnost arhiva u savremenom društvu na pravi način uspostavila interakciju sa javnošću, mora se prevazići neinventivnost i monotonija u predstavljanju dokumenata i usvojiti, u meri kojoj nam struka i realne mogućnosti dozvoljavaju, nove i savremenije oblike rada. Zahtevi savremene arhivistike su da se arhiv pored prikupljanja i sređivanja arhivske građe što intenzivnije bavi i kulturno-prosvetnim zadatacima i angažovanjem oko uspostavljanja kontinuirane saradnje sa školama.

Ne može se tvrditi da kulturno-prosvetne delatnosti u arhivima u Srbiji nema, ali je sigurno da ona nije na nivou na kome bi trebalo da bude. Jedan od razloga je taj da **pedagoška funkcija arhiv-**

skih ustanova još uvek nije jasno definisana, te je uslovno rečeno saradnja arhiva i škola još uvek bez nekog dugogodišnjeg programa. Opšte je poznata didaktička vrednost arhivskih dokumenata pa je velika šteta ne iskoristiti je u obrazovne svrhe, posebno školske omladine. U skladu sa tim arhivi bi trebalo zajedno sa školama da razmotre dugoročne oblike saradnje, a da bi se ovaj proces nesmetano i pravilno odvijao, u arhivima bi trebalo izraditi **programe i projekte** za ovakav vid delatnosti. Oni bi prevashodno imali za cilj da osavremene nastavu, da upute učenike osnovnih i srednjih škola na originalne istorijske izvore koje im pruža arhivska građa. Rad sa učenicima ne bi trebao da se odvija samo na relaciji upoznavanje sa arhivskom institucijom i arhivskim dokumentima, nego i da se proširi na polju upoznavanja i uvođenje učenika u istraživački rad, tj. na korišćenje arhivske građe. Arhivi i škole, kao partneri u budućnosti i iz razloga što su trenutno nepripremljeni na ovakav intenzivniji vid saradnje, trebalo bi da iniciraju novi nastavni program, usaglašen sa stepenom školovanja, pedagoškim principima i metodikom nastavnih predmeta. Svi oblici rada i saradnje arhiva i škola treba da budu prilagođeni stepenu školovanja, te je pored angažovanja Ministarstva prosvete i Ministarstva kulture i informisanja Republike Srbije, univerzitetских profesora, arhivista i profesora istorije za nastavni plan i program sačinjen prema novim modernim potrebama učenika, neophodno ostvarivati i saradnju sa školskim pedagozima.

Dosadašnja saradnja arhiva i škola bila je uglavnom ograničena na posete arhivima (pre svega se misli na organizovane posete srednjoškolaca arhivima) ili pak posete izložbi arhivskih dokumenata. Pedagoško-edukativne sadržaje arhiva treba od sada usmeriti i na odvijanje nastave u arhivima, školska takmičenja (npr. iz istorije), pisanje maturskih radova na osnovu arhivske građe, istraživački rad, diskusione sastanke uz prisustvo nekolicine predavača i što većeg broja diskutanata, razgovore za „okruglim stolom“, cikluse predavanja sa arhivističkom ili istorijskom temom i slično.

Izbor tema i njihova interpretacija, ali i izbor predavača veoma su bitni za ostvarivanje kulturno-prosvetnih zadataka arhiva, ali i podizanja svesti učenika o značaju pisanih istorijskih izvora koje čuvaju arhivi. Uz sve to ne sme se zanemariti ni didaktička vrednost arhivske građe koju u arhivu čine razni spisi, štampa, mape, plakati, zanatske diplome, stare fotografije i sl. Arhivskom dokumentacijom se mogu „za razliku od drugih delova kulturne baštine potpunije dokumentovati i ilustrovati ne izolirani događaji već istorijski procesi, njihove celine, njihovi kontinuiteti i osobine u celini i detaljima, što je za misaono oblikovanje mladih generacija i njihovog shvatanja o zakonitostima društvenog razvijanja od prvorazredne važnosti“¹.

1. Ivan BEUC, *Arhivistika*: Priručnik iz arhivistike, Zagreb 1977, str. 259-268.

Slika 1. Učenici osnovnih škola na predavanju u Arhivu Vojvodine u Novom Sadu

SARADNJA SA ŠKOLAMA KAO VID KULTURNO-PROSVETNE AKTIVNOSTI ARHIVA

Ostvarivanje saradnje sa školskom omladinom nije samo pitanje koje se pokreće u arhivima, nego je često i predmet rasprave u bibliotekama, muzejima, kinotekama i sl. Inicijativa za sistematičnom saradnjom arhiva i škola podstaknuta je činjenicom da arhivi u školama pronalaze „moćne“ partnere: arhivisti su stručnjaci za zavičajnu istoriju i celokupan region, ali i za rad sa originalnim dokumentima i izvorima. U isto vreme arhivi i škole mogu da unaprede znanje iz istorije i istraživački rad učenika. Tada se govori o novom pojmu - **kompetentno zasnovano učenje u arhivu**.

U arhivima se učenici mogu usmeriti na istraživački rad putem autentičnog tona, slike i teksta dokumenta, ali i posredstvom raznih oblika starih pisama. Na ovaj način oni doživljavaju nesmetan i direktni pristup prošlosti. Mnogobrojna dokumenta, koja su pohranjena u arhivu, pokrivaju širok spektar pitanja, kao što su istorija (regionalna/zavičajna), literatura, industrija, pravo ili politika. Dakle savremeno obrazovanje nudi nove mogućnosti i uporišta za nastavu različitih predmeta, ne samo istorije. Takođe, svest o važnosti čuvanja dokumenata kod školske omladine je pitanje od opštekulturnog značaja, a podstiče se prezentovanjem arhiva u školama.

Slika 2. Studenti na predavanju u Arhivu Vojvodine u Novom Sadu²

Preduslovi uspešne saradnje arhiva i škola

Saradnja arhiva sa školama biće mnogo uspešnija ako se ispune sledeći preduslovi:

- Arhivi i škole moraju što pre da se dogovore oko **vida partnerstva** koja sklapaju, tj. prilagođe ga konceptu i stepenu školovanja učenika, pri čemu su obavezni da jasno preciziraju sadržinske i metodološke ciljeve ovakve saradnje. Primeri iz prakse i različite ideje mogu biti značajan podsticaj za uspešniju saradnju arhiva i škola.
- Arhivi i škole bi trebalo da zajedno formulisu međusobnu saradnju (kooperaciju) **pismenim sporazumom o saradnji arhiva i škola**, koji je dugoročnog tipa.
- Oba partnera imenuju **odgovorne tj. lica za saradnju arhiva i škola**, koje imaju za obavezu distribuciju informacija, ali i saradnju putem e-mail adresa i telefona. Dobra organizacija saradnje škola i arhiva prepostavlja susrete imenovanih lica, najmanje jednom godišnje, u cilju planiranja budućih aktivnosti, posebno u narednoj godini.

Definisanje ciljeva saradnje arhiva i škola i obezbeđivanje finansijskih sredstava

Ostvarivanju saradnje arhiva i škola prethodi između ostalog i:

1. definisanje CILJEVA SARADNJE arhiva i škola
2. obezbeđivanje FINASIJSKIH SREDSTAVA

Prevashodni **cilj** arhiva i škola je razvijanje i unapređenje istraživačke i informacione kompetencije, kao i istorijsko i političko obrazovanje učenika. Arhiv je pri tom bitan partner školama, a međusobna saradnja mora biti intenzivirana i sistematicno izgrađivana.

Obezbeđivanje finansijskih sredstava, ukoliko su ona neophodna, mora biti zajednički deo planiranih aktivnosti arhiva i škola. Troškovi nastaju finansiranjem stručnog osoblja mimo arhiva i škola, ali isto tako i od troškova radnog materijala potrebnog toku zajedničkog rada. Ukoliko postoje troškovi učenika, treba pronalaziti mogućnosti da ona budu smanjena i neznatna. Iskustvo govori da

2. preuzeto sa URL <http://www.arhivvojvodine.org.rs/> 11. 6. 2013.

je finansiranje zajedničkih projekata arhiva i škola u inostranstvu pod okriljem nadležnog ministarstva, potencijalnih sponzora ovakvog vida saradnje, ali i propagandnog materijala.

Vidovi saradnje arhiva i škola

Oblici međusobne saradnje arhiva i škola mogući su na sledećim područjima:

- **Organizovane posete učenika arhivima** (posete opšteg karaktera ili posete sa tematskim težištem)

Posete opšteg karaktera služe da učenicima približe odgovore na sledeća pitanja: Šta je arhiv? Koja je surha njegovog postojanja? Šta se u arhivu može videti? Kako se akta, fotografije, filmovi i plakati mogu istraživati? U prvom kontaktu sa originalnim dokumentima učenici se upoznaju sa pojmom arhiv i arhivska građa. U direktnoj komunikaciji **arhivski pedagog** daje odgovore na pitanja učenika. Ukoliko organizovane posete učenika imaju tematsko težište, učenicima se predaje ciljno, na određenu nastavnu temu. Tek tada učenici dobijaju pravi doživljaj regionalne istorije, direktno i iz prve ruke.

- **Edukacija nastavnog osoblja ili predavača - arhivista**

U cilju upoznavanja nastavnog osoblja sa zadacima i načinima rada nekog arhiva, arhivi nude mogućnost specijalne edukacije nastavnog osoblja, koju kasnije mogu integrisati u nastavu. Arhivari tom prilikom pružaju dragocene informacije i savete nastavnom osoblju škole o pristupu učenika i omladine istorijskim originalnim dokumentima. Seminari ovog tipa predstavljaju jedan vid kursa za dalje usavršavanje nastavnika.

- **Stručna nastava u arhivima** (nastava sa istorijskim izvorima)

U arhivima se čuva arhivska građa različitih epoha i tematike. U cilju ostvarivanja boljeg pristupa učenika aktima ove vrste, u arhivima se može organizovati stručna nastava, koja uključujući originalne izvore postaje dinamičnija i samim tim interesantnija učenicima.

- **Metodologija obuke učenika: istraživanje, čitanje i vrednovanje istorijskih izvora**

Kao i ostale delatnosti arhiva i kulturno-prosvetna delatnost mora biti programirana. Dugoročni i godišnji programi rada arhiva i škola moraju sadržati konkretni izbor vrsta akcija, vremena i mesta njihovog izvođenja. Metodologija rada sa učenicima je neophodna i garancija je uspešnih i trajnih rezultata. *Kompetentno zasnovano učenje u arhivu* (učenje zasnovano na istorijskim izvorima) je osnova za obezbeđivanje mogućnosti učenja tokom celog života, tj. eLaerning sistema (Long Life learning-LLL). U kasnijem životu učenicima će takođe biti potrebna znanja o radu sa istorijskim izvorima: npr. na Univerzitetu, poslu, u privatnom životu ili pri istraživanju porekla porodice. Metodologija obuke učenika unapređuje informacionu i istraživačku kompetenciju učenika. Oni se sistematično uče da prepoznaju i čitaju stara pisama i tekstove, te analiziraju istorijsku osnovu nastanka dokumenta.

- **Školski projekti sa istorijskom tematikom: radionica interaktivne nastave**

Arhivi nude obilje tema za istraživanje, pa su samim tim riznica dokumenata za školske projekte, obeležavanje jubileja ili nekog istorijskog datuma. Bogato opremljene biblioteke unutar arhiva takođe su osnova za istraživanje regionalne istorije učenika.

- **Takmičenja iz istorije**

Takmičenja iz istorije pobuđuju uglavnom veliku pažnju. Arhivisti mogu biti od pomoći prilikom određivanja teme takmičenja, ali i dati prilog pripremanju takmičenja.

- **Pedagoške izložbe**

Pedagoške izložbe su posebna vrsta izložbi koje se organizuju u saradnji sa školama.

- **Primanje učenika na praksi** (praktičan rad učenika sa arhivskom građom)

Arhivi nude mogućnost odvijanja školske prakse unutar njih, pre svega zbog rada sa originalnim istorijskim izvorima, ali i zbog mogućnosti uvida u restauraciju i konzervaciju arhivskih akata. Učenici dobijaju na taj način pravi uvid u obrazovni rad nekog arhiva.

PRIMERI SARADNJE ARHIVA I ŠKOLA U INOSTRANSTVU

Saradnji sa nastavom u nizu evropskih zemalja posvećuje se posebna pažnja u ovom obliku rada. Treba svakako istaći primer Nemačke, gde su pored ogromnog broja organizovanih predavanja na ovu temu, u sklopu arhivske delatnosti potpisani i posebni Ugovori o saradnji i obrazovnom partnerstvu arhiva i škola, ali organizovane i posebne „pedagoške službe“, sa ciljem planiranja budućih aktivnosti. Dugoročni projekat „Bildungspartner NRW- Archiv und Schule,³ o saradnji arhiva i škola iniciran je sa ciljem da se unapredi sistematična saradnja arhiva i škola na teritoriji nemačke federalne države Severne Rajne-Vestfalije (nemački: *Nordrhein-Westfalen*, često skraćeno na: NRW). Na slici br 3. vizuelno⁴ je predstavljena saradnja arhiva i škola, regulisana posebnim ugovorima i konvencijama na teritoriji ove federalne države⁵.

Slika 3. Saradnja arhiva i škola u federalnoj državi Severna Rajna-Vestfalija (Nemačka)

REZIME

U prvim decenijama rada naših arhiva, usled objektivne nužnosti, ali i usled nedostatka iskustva i tradicije u ovom poslu, nije bila pokrenuta sistematična i planska aktivnost u oblasti kulturno-prosvetne delatnosti. Krajem pedesetih godina XX veka, na nivou arhivske mreže SFRJ, sve više je usvajan

3. preuzeto sa URL http://www.archiv.schulministerium.nrw.de/app/BiPa_Archiv/ 10. 6. 2013.

4. tamnija boja na mapi označava područja gde su posebnim ugovorima i konvencijama regulisane saradnje arhiva i škola

5. preuzeto sa URL http://www.archiv.schulministerium.nrw.de/app/BiPa_Archiv/ 10. 6. 2013.

stav da su arhivi kulturne ustanove kompleksnog karaktera koji u prvom redu obavljaju svoj stručni - arhivistički posao za potrebe istorijskih nauka, ali u kojima treba istovremeno, pored upravne, još više razvijati kulturno-prosvetnu i naučnu delatnost. Nasuprot nekadašnjoj zatvorenosti arhiva, danas je opšte prihvaćena činjenica da je kulturno-obrazovna funkcija arhiva deo osnovne delatnosti arhivske ustanove i da joj je zadatak da trajno i sistematično objašnjava: šta je arhivska građa, te zašto se i kako ona mora čuvati. Danas je već nemoguće zamisliti da postoji bilo koja naučna ili kulturna ustanova, koja bi mogla da deluje zatvoreno, isključivo posvećena svom stručnom i naučnom radu, bez interakcije sa drugim srodnim ustanovama u zemlji i inostranstvu i komunikacije sa najširom javnošću. Arhivi danas moraju još sistematičnije i invenzivnije da rade na propagiranju svoje društveno-kulturne vrednosti i značaja.

Nasuprot nekadašnjoj zatvorenosti arhiva danas postoji potreba i neophodnost izdizanja kulturno - prosvetne funkcije arhiva u osnovne delatnosti arhivske ustanove. Saradnji arhiva sa nastavom posvećuje se velika pažnja u nizu zemalja zapadne Evrope. Škole u Srbiji često u svojim planovima i programima izostavljaju arhive, muzeje i biblioteke kao potencijalne partnere u edukaciji mlađih generacija. U Republici Srbiji je trenutno prisutna nedovoljna saradnja arhiva i škola. Da bi se ovaj proces međusobne saradnje odvijao nesmetano, u arhivima treba izraditi program za ovaku delatnost. Njime bi se definisala pedagoška funkcija arhivskih ustanova.

Sistematično i smišljeno negovanje ove saradnje dovelo bi do toga da arhivi postanu uobičajeno korišten izvor informacija za nastavnike i đake. Uska povezanost arhiva i nastavnog osoblja unapređuje nastavno-obrazovne procese, a sa druge strane postaju jedan od moćnih faktora u stvaranju i jačanju opštedruštvene brige o arhivskoj građi, kao nacionalnom blagu.

Samo usavršavanjem ovakvih veza i saradnje mogu arhivi i škole sa jedne strane unapređivati nastavno obrazovne procese, a sa druge strane postati jedan od moćnih faktora u stvaranju i jačanju opštedruštvene brige o arhivskoj građi, kao nacionalnom kulturnom blagu. Arhivi i škole imaju za dužnost da to ostvare zajedničkim naporima. Opšte društvena briga se ne može ostvariti samo preko arhiva, arhivista i arhivskog zakonodavstva. Ona je u praksi ostvariva jedino ako se školskim obrazovnim programom što čvršće implementira spoznaja poštovanja i zaštite arhivskog blaga.

Bibliography

Bogdan LEKIĆ, Arhivistika, Beograd 2006.

Ivan BEUC, *Arhivistika: Priručnik iz arhivistike*, Zagreb 1977.

Milan LAZIĆ, *Metodički priručnik iz istorije*, Beograd 2008.

http://www.archive.nrw.de/archivar/hefte/2011/ausgabe2/ARCHIVAR_02-11_internet.pdf (last visit on 17th June 2013)

<http://www.kultura.gov.rs/dokumenti/Nacrt-zakona-o-arhivskoj-gradjii> (last visit on 18th June 2013)

http://www.archivpaedagogen.de/index.php?option=com_content&view=article&id=197:erste-bildungspartnerschaft-schule-und-archiv-in-muenster&catid=18:termine&Itemid=9 (last visit on 25th June 2013)

SUMMARY

This article represents an attempt of Archives and schools representing as potential partners in the education of the young generation in order to foster the cultural heritage, but also building of awareness of the need to preserve historical acquisition. Schools in Serbia often in their plans and programs omit archives, museums and libraries as potential partners in the education of the young generation. Archives and school will become strong partners in the education of youth, only if both parties recognize the opportunities offered by a long-term cooperation. Archives and schools have responsibility for Education and opportunities for the future of the children and young people who we support nationally through a systematic cooperation between archives and schools. Archives make an important contribution to cultural, historical and political education. They offer both the young and old a variety of different sources to choose between the delivery of different ways of working. As such, they open up access to a living past. While ones roots allow the handling of original sources from different areas and thereby strengthen key skills. A variety of general topics of general history can be obtained by the

source documents and then be directly related to the living environment. Learning skills such as organizing, researching, cooperating, producing and presenting, aim to focus on active and independent learning both in school and also on lifelong learning. In order to improve acquired learning skills, academic performance and career opportunities, a successful policy of integration between educators and archivists can lead to a successful lifestyle and an active participation in social life in addition to improved training techniques and practices. The cooperation of schools with archives can be seen to contribute to the improvement of teaching, development and profiling of our schools and to the ability of our children and youth in terms of becoming proficient in our media company guidance. All archives and schools are required to collaborate and improve future policies. In addition, libraries, community colleges, museums, media centers and music schools need to establish partnerships with schools within the framework of the “Education Partner”.

Submitting date: 29.03.2013

Acceptance date: 24.04.2013

